

QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tad-29 ta' Novembru, 2012

Appell Civili Numru. 68/2008/1

**Vincent Bonello ID 884749(M) bhala prokuratur ta'
ohu Helen Sammut assenti minn dawn il-gzejjer John
u Maria ahwa Mercieca**

vs

Emanuel Baldacchino

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Illi fis-6 ta' Frar 2012 il-Bord li Jirregola l-Kera ppronunzja s-segwenti sentenza fl-ismijiet premissi: -

"Il-Bord,

Illi huwa jikri lill-intimat l-fond 83 (gja 47F) Triq Dun Marju Qormi versu l-kera ta' €104.82 (gja Lm45) fis-sena pagabbli kull sitt xhur bil-quddiem, l-ewwel skadenza fis-17 ta' Marzu 2009;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-intimat regolarment ma jhallasx il-kera puntwalment u prezentement ghandu jhallas permezz tal-iskadenzi tas-17 ta' Marzu u tas-17 ta' Settembru 2008 u dana avolja gie mitlub ihallas permezz ta' ittri registrati;

Ghaldaqstant l-esponenti jitlob bir-rispett illi jigi awtorizzat minn dan il-Bord li jjehu lura l-pussess tal-fond 83, Triq Dun Marju Qormi fi tmien il-kirja kurrenti;

Ra wkoll ir-risposta tal-intimati li tghid:

Illi fl-ewwel lok ma hemm ebda prova li Vincent Bonello ghandu d-debita prokura minghand ohtu assenti minn Malta, Helen Sammut sabiex taghmel tali kawza;

Illi fit-tieni lok u minghajr pregudizzju ghal dak except hawn fuq, it-talbiet atturi huma assolutament infondati fil-fatt u fid-dritt stante l-fatt li kif jirrizulta mill-annessi cedoli mmarkati Dok EB 1 u Dok EB 2, l-imsemmi Emanuel Baldacchino jiddepozita l-kera l-Qorti;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri;

Semgha l-provi;

Ra l-atti kollha tar-rikors;

Ikkunsidra:

Illi logikament, l-ewwel punt li jrid ikun investit minn dan il-Bord huwa l-l-kwezit sollevat mill-intimat dwar l-ezistenza ta' prokura tar-rikorrenti biex jirraprezenta lill-ohtu f'dawn il-proceduri. B'rejazzjoni ghal dan, l-istess rikorrenti esebixxa kopja ta' prokura generali iffirmata minn Helen Sammut debitament awtentikata quddiem il-Konsolat Malti f'Sydney, l-Awstralja li takkludi l-poter biex jidher in gudizzju f'isem l-istess Helen Sammut. Din il-prokura hija datata 26 t'April 1994 u tidher in regola. Ghalhekk l-ewwel eccezzjoni ma tirrikjedi ebda konsiderazzjoni ulterjuri;

Illi fil-mertu, l-mod kif postulata l-kawzali tar-rikorrenti, jigifieri li l-intimat regolarment ma jhallasx il-kera puntwalment ma jsib ebda sostenn fil-ligi u hija biss t-tieni parti ta' din il-kawzali li tista' tingieb bhala raguni ghar-ripreza tal-fond meta din qed issir ghat-termini tal-artikolu 9(a) tal-Kap 69. Ghalkemm il-kawzali mhix riproduzzjoni ta' dan l-artikolu, l-fatti jehtieg li juru dak rikjest f'dan l-artikolu, jigifieri, u kif ritenut fil-gurisprudenza kopjuza in materja: "Kwantu ghall-allegata morozita huwa pacifiku illi biex ikun hemm din il-morozita jehtieg li jkunu saru zewg interpellazzjonijiet ghall-hlas ghal zewg skadenzi diversi (**Kollez. Vol. XLVIII P I p 87**) u li ghal finijiet ta' l-Artikolu 9 (a) tal-Kapitolu 69 irid jirrizulta nuqqas ta' hlas fit-termini preskritti dekoribbli mill-interpellazzjoni (**Kollez. Vol. XLVIIP I p 287**)" - **Emanuel Armeni vs Anthony Mangion** App tal-20 t'Ottubru, 2004. Dak li hu rilevanti ghar-risoluzzjoni tal-kaz in dizamina mhux l-allegata abitudini tal-intimat li jhallas tardivament izda l-fatti dwar l-ahhar zewg skadenzi, jigifieri dik dovuta fis-17 ta' Marzu 2008 u dik tas-17 ta' Settembru 2008. Dan il-kera jithallas bis-sitt xhur bil-quddiem fis-17 ta' Marzu u fis-17 ta' Settembru ta' kull sena. Ir-rikorrenti jghid illi wara li l-intimat naqas milli jhallas dawn l-iskadenzi kien baghatlu ittra registrata u f'Jannar tas-sena 2008, intavola din il-kawza [prezumibilment ried jghid fis-16 t'Ottubru tal-2008 ghaliex hekk juri t-timbru ufficjali tal-prezentata]. Meta l-intimat offra li jhallas, l-kera kienet rifjutata u l-intimat iddepozita l-istess kera taht l-awtorita' tal-Qorti. Fol 21 hija kopja ta' rikjesta ghall-hlas tal-iskadenza tas-17 ta' Marzu 2008 bid-data tal-25 ta' Marzu 2008 ukoll fil-counterfoil tal-ufficju tal-posta bhala prova ta' registrazzjoni Fol 18 huwa kopja ta' ittra tat-22 ta' Settembru 2008 domandanti l-kera dovuta tas-17 ta' Settembru 2008 tal-istess sena u takkludi l-counterfoil ta' registrazzjoni u r-rikorrenti jghid biss illi jaf li l-intimat ircieva dawn l-ittri registrati. L-intimat xehed illi kien kostrett diversi drabi li jiddepozita l-kera taht l-awtorita' tal-Qorti ghaliex r-rikorrenti difficli ssibu u kien ukoll irrifjuta li jaccetta hlas. Recentement kien kostrett jaghlaq il-fond konsistenti f'forn u dan fuq ordni tal-awtoritajiet sanitarji sia minhabba nuqqasijiet tieghu kif ukoll dawk li minkejja li talab lis-sid jindirizza kif obligat, baqa' inadempjenti. L-intimat esebixxa kopja ta' cedoli ta'

depozitu. Minn ezami ta' dawn ic-cedoli jemergi illi l-intimat kien ikkawtela l-posizzjoni tieghu billi iddepozita l-kera fil-5 ta' Ottubru 2007 u id-Dok EB1 a fol 40 juri kopja ta' cedola ta' depozitu mill-intimat fl-ammont ta' €106.76 bid-data tal-5 t'Ottubru 2007 u dawn kienu hekk depozitati fit-terminu ghall-ittra interpellatorja tas-26 ta' Settembru 2007 (fol 20). Dan id-depozitu ma jiccentra xejn ghall-kaz skrutinat u huwa pacifiku bejn il-partijiet illi dak id-depozitu kien sar ghaliex minkejja li l-intimat mar ihallas il-kera fit-terminu ta' hmistax-il jum minn meta kien hekk interpellat, dan il-kera kienet ingustament rifjutat mir-rikorrenti. L-intimat kien ukoll effettwa depozitu iehor kif jemergi mir-ricevuta ta' depozitu bid-data 22 ta' Jannar 2009. Din hija akkumpanjata b'cedola li tikkawtela l-perjodu 17 ta' Settembru 2007 sas-16 ta' Marzu 2008 motivata bl-allegazzjoni li r-rikorrenti qed jirrifjuta l-kera. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu, l-intimat jghid illi dan huwa zball ghaliex bi zvista, l-avukat tieghu "kien ikkwota skadenzi hziena u dan peress illi jidher li dawn l-iskadenzi kienu gia koperti bic-cedola precedenti". L-istess intimat itenni li din ic-cedola kellha tkopri zewg skadenzi, dik ta' bejn is-16 ta' Marzu 2008 u dik tas-16 ta' Marzu 2008. Bid-dovut rigward, dan ma jsib ebda sostenn fid-dokumenti esebiti. Din ic-cedola, fol 45 ma ghandha ebda indikazzjoni ta' meta kienet intavolata izda fl-istess waqt hi akkumpanjata b'zewg ricevuti ufficjali bid-data tat-22 ta' Jannar 2009, jigifieri anke gratia argoment l-intimat ried ikopri z-zewg perjodu ta' Marzu 2008 sas-16 ta' Marzu 2009, jikkonsegwi illi l-kera kien depozitat xhur wara l-interpellanzi tal-25 ta' Marzu u 22 ta' Settembru 2008. Tajjeb li jkun osservat illi ic-cedola bid-data tat-22 ta' Jannar 2009 kienet intavolata jum wara li l-intimat kien notifikat b'dawn il-proceduri. Iz-zewg ricevuti ta' depozitu tad-19 ta' Mejju 2009 mhumix akkumpanjati b'kopja tac-cedola filwaqt illi zewg ricevuti tal-21 t'April 2010 huma akkumpanjati b'cedola ta' depozitu li jikkawtelaw l-iskadenza 17 ta' Marzu 2010 sas-16 ta' Marzu 2011 billi s-sid qed jirrifjuta li jaccetta li jircievi l-kera minghajr ebda raguni valida fil-ligi izda dawn ta' l-ahhar ma huma ta' ebda rilevanza ghall-konkluzzjoni tal-kaz. Id-depozitu tal-kera dovuta ghall-iskadenzi Marzu u Settembru 2008 ghalhekk kien gravament impuntwali b'mod illi l-intimat

ghandu jitqies moruz qua zewg skadenzi kif postulat fir-rikors promutur. Jibqa' ghalhekk li jkun investit jekk l-intimat kienx interpellat separatament ghal kull skadenza skont l-artikolu 9(a) Kap 69. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu, l-intimat jghid illi t-talba ghall-hlas ghandha tkun bil-miktub izda din it-tezi ma ssib ebda sostenn fil-ligi u l-gurisprudenza ghaliex huwa pacifiku illi l-interpellanza mhix mehtiega li ssir in iskritt – ara per ezemplari **Mary Borg et vs John Muscat App Civ 9 ta' Marzu 1994**. Opportunement, izda, ghandhom ikunu osservati l-principji kollha regolanti kwistjonijiet ta' morozita' kif emergenti mill-gurisprudenza, jigifieri li jkun skrutinat ukoll jekk kienx hemm xi raguni legittima ghan-nuqqas ta' hlas tal-kera li setghet tiskolpa lill-intimat mis-sanzjoni estrema tali zgumbrament. Fil-kawza fl-ismijiet **Joseph u Carmen ahwa Darmanin vs Giljan Cutajar App 23.11.2005** kien ritenut illi "l-ligi u l-gurisprudenza ma jidhrux li jikkuntentaw ruhhom bis-semplici kostatazzjoni teknika f'materja ta' morozita' [ghaliex] biex tabilhaqq tkun tidher li qed ssir verament gustizzja kien jokkorri li l-materja tigi ezaminata fir-realta' tac-cirkostanzi kollha attendibbli". Ir-rikorrenti jghid illi jaf li l-intimat ircieva z-zewg ittri registrati dwar iz-zewg skadenzi mertu tal-kawza u l-intimat ma jinnegax din l-affermazzjoni minkejja li kellu kull opportunita` jaghmel dan jekk fil-verita ma kienx ircieva dawk l-interpellanzi. L-intimat gia kellu indikazzjoni cara illi s-sid ma kienx ser jittollera aktar dewmien meta ghall-iskadenzi immedjatament precedenti, jigifieri dawk tas-sena 2007, kellu jiddepozita l-kera ghaliex din ma kienitx accettata wara interpellanza ghad li dan ir-rifjut kien wiehed mhux lecitu kif fuq spjegat. Il-Bord ma inghata ebda raguni ghaliex l-iskadenzi ta' Marzu u Settembru 2008 kienu depozitati daqshekk tardivament u ghalhekk in mankanza ta' tali raguni l-Bord huwa kostrett li jilqa' t-talbiet tar-rikorrenti;

Ghal dawn il-motiv, l-Bord qieghed jilqa' t-talba tar-rikorrenti u ghal-fini ta' zgumbrament qed jipprefigi zmien sittin jum mil-lum.

L-ispejjez huma a karigu tal-intimat.”

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-rikors tal-appell ta' Emanuel Baldacchino datat 27 ta' Frar 2012 fejn talab lill-Qorti sabiex *in vista* tal-aggravji minnu mressqa tilqa' l-appell tieghu u dan billi tirrevoka u thassar is-sentenza appellata. Bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra r-rikorrenti.

Rat li dan l-appell kien appuntat ghas-smigh ghas-seduta tat-8 ta' Mejju 2012.

Rat ir-risposta tal-appell ta' Vincent Bonello (ID 884749M) datata 16 ta' Marzu 2012 a fol 19 tal-process fejn sostna ghar-ragunijiet hemm indikati d-decizjoni tal-Bord li Jirregola l-Kera hija gusta u timmerita konferma u ghalhekk l-appell interpost ghandu jigi michud, bl-ispejjez taz-zewg istanzi konatra l-intimat appellant.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma fit-8 ta' Mejju 2012 fejn meta ssejjah l-appell deher Dr Joseph Zammit Maempel ghall-appellant, u Dr. Maria Cardona ghall-appellant li tat ruhha b'notifikata bl-avviz tas-smigh ghall-appellant. Id-difensuri trattaw il-kaz. L-appell gie differit ghas-sentenza in difett ta' ostakolu ghad-29 ta' Novembru 2012.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

Rat l-atti kollha tal-istess kawza inkluz id-decizjoni tal-Bord li Jirregola il-Kera fl-ismijiet premissi datata 6 ta' Frar 2012.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

Illi l-appell odjern huwa fis-sens li l-Bord ma qiesx il-vera tifsira ta' morozita` ghaliex din trid tiehu l-konsiderazzjoni l-antecedenti fir-relazzjoni bejn is-sid u l-inkwilin b'mod partikolari d-disponibilita' ta' l-ewwel li jaccetta l-kera, u sid li jirrifjuta l-kera ma jistax jinqeda mbaghad b'tali rifjut illegali sabiex imbaghad jallega li d-depositu ma sarx fil-hin u dan skont kif deciz fis-sentenza "**Doris Attard vs Julian Borg et**" (A.I.C. (JSP) – 28 ta' Gunju 2001).

Illi din il-Qorti, u wara li rat l-atti kollha tal-kawza thoss li fil-kaz partikolari odjern gie ppruvat li fil-fatt kien hemm morozita' fil-hlas ta' kera, saru l-interpellazzjonijiet indikati u msemmija fid-decizjoni, u jidher li saru cedoli ta' depositi tardivi.

Illi l-appellant jghid li dan sar hekk ghall-zewg ragunijiet, wahda li d-difensur tieghu ma ddeposita tali cedoli fil-hin, allegazzjoni li ma hemm l-ebda prova taghha, u l-ohra li s-sid kien qed jirrifjuta l-kera u l-appellant ma setghax isibu.

Illi izda mill-atti processwali dak allegat dwar it-tieni istanza ma giex ippruvat, ghaliex ix-xhieda ta' l-appellant li hija wahda generika, hija kontrasta mix-xhieda tal-appellat li sostna li wara l-interpellazzjonijiet, kien biss wara li saret il-kawza li l-appellant mar biex ihallas l-iskadenzi mertu tal-kawza odjerna, u kien hawn li ma accettax il-kera, kif allura kellhu dritt jaghmel.

Dan huwa wkoll soffermat mill-fatt li l-Bord innota li *“c-cedola bid-data tat-22 ta' Jannar 2009 kienet intavolata jum wara li l-intimat kien notifikat b'dawn il-proceduri”*, u b'hekk jirrizulta li t-tezi tal-appellat hija iktar verosimili, u giet ippruvata, waqt li l-allegazzjoni tal-appellant ma ghandhiex mis-sewwa.

Filfatt b'dawn ir-rizultanzi ma jirrizultax li kien hemm ostakolu sabiex l-istess appellant ihallas il-kera u lanqas sabiex jaghmel cedoli ta' depositu tempestivi, tenut kont ta' dak li jipprovdi l-**artikolu 9 (a) (i) tal-Kap. 69** u t-terminu hemm indikat, u allura l-gurisprudenza citata mill-appellanti (**“Camilleri vs Morgan”** – A.I.C. - Vol. XXXIII.i.395; **“Testaferrata Bonici vs Moakes”** A.I.C. Vol. XXXIX.i.306) ma tapplikax ghall-kaz in ezami, proprju ghaliex kien in-nuqqas tal-appellant li jaghmel il-hlas tempestivament, anke wara l-interpellanzi li skogita din il-kawza, u l-effett taghha legali, u mhux xi nuqqas min-naha tar-rikorrenti. B'hekk l-appell qed jigi michud.

III. KONKLUZJONI.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tilqa' r-risposta tal-appellat datata 16 ta' Marzu 2012, **tichad l-appell interpost mill-appellanti fir-rikors ta' l-appell tieghu datat 27 ta' Frar 2012 ghaliex huwa nfondat fil-fatt u fid-dritt kif hawn deciz, u ghalhekk din il-Qorti qed tikkonferma ghall-finijiet u effetti kollha tal-Ligi d-decizjoni tal-Bord li Jirregola l-Kera fl-ismijiet premissi "Vincent Bonello nomine vs Emanuel Baldacchino" (Rikors Numru 68/2008 GG) datata 6 ta' Frar 2012.**

Bl-ispejjez kontra l-appellanti Emanuel Baldacchino.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----